14/15

MAGAZÍN DIVADLA DRAK
A MEZINÁRODNÍHO
INSTITUTU FIGURÁLNÍHO
DIVADLA /
SEZÓNA 2014/15

DRAK

14/15

Vážení příznivci Divadla Drak,

dostává se Vám do rukou náš nový magazín, který vznikl proměnou tradičního občasníku Drakoviny. Věříme, že si tato nová publikace svou formou i obsahem získá vaši přízeň. Mapuje veškeré dění v Divadle Drak v sezóně 2014/2015 a jak se na následujících stránkách dočtete, neudálo se toho málo.

Uvedli jsme čtyři nové inscenace. Tři z nich (Amundsen kontra Scott, A do třetice všeho… a Princezna Turandot) jsou dílem nového uměleckého šéfa a režiséra Jakuba Vašíčka, který spolu s dramaturgem Tomášem Jarkovským do Draku v této sezóně nastoupil. Diváci Draku se již měli možnost s jejich tvorbou seznámit prostřednictvím starší inscenace Ikaros, kterou tu pohostinsky nastudovali na jaře 2013. Čtvrtou, resp. v pořadí třetí premiérou byl pak výjimečný, časově omezený projekt autorského tria Dominika Špalková – Ondrej Spišák – Tomáš Žižka Labyrint světa a ráj srdce, který byl v anketě Divadelních novin oceněn jako inscenace roku v kategorii loutkového a výtvarného divadla. Tutéž cenu obdrželi v roce 2014 Jiří Havelka a Marek Zákostelecký za inscenaci Poslední trik Georgese Meliése, která získala ještě celou řadu dalších ocenění včetně ceny za herecký výkon sezóny bez ohledu na žánry (taktéž v anketě DN) pro představitele titulní role Dušana Hřebíčka.

Tradičně jsme se zúčastnili celé řady zahraničních i tuzemských zájezdů, mezinárodních i domácích festivalů. Drakovské inscenace tak měli možnost shlédnout diváci v Madridu, Jeruzalémě, Sofii, Lublani, Wroclawi, Nitře, Ostravě, Praze, Brně…

Spolupořádali jsme další, tentokrát již jedenadvacátý ročník mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů a uspořádali jsme čtvrtý ročník mezinárodního setkání uměleckých škol Gaudeamus Theatrum 2015. Rovněž jsme u nás v divadle vytvořili profesionální zázemí pro hostující festivaly a přehlídky. Kromě inscenací z vlastního repertoáru jsme divákům nabídli řadu koncertů, scénická čtení, večery poezie či nový cyklus komponovaných vzpomínkových večerů Fenomén Drak.

Pokračovali jsme v pravidelném uvádění a dalším rozvoji interaktivních vzdělávacích programů pro školy, navázali jsme spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a podařilo se nám získat akreditaci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V dubnu 2015 pak skončil dvouletý mezinárodní projekt EPKE (European Puppetry Knowledge Exchange), kterého se Drak účastnil spolu s divadly ze slovinské Lublaně a estonského Tallinu.

Vedle mnoha pracovních i radostných okamžiků nás všechny zasáhly i tři velmi smutné události. V srpnu podlehla těžké nemoci herečka a někdejší členka souboru paní Libuška Bogostová, v březnu zemřel dlouholetý jevištní mistr pan Jaroslav Hudousek a pouhé tři dny na to skvělý režisér a umělecký šéf Divadla Drak, výjimečná divadelní osobnost, pan prof. Josef Krofta. Čest jejich památce!

Vážení přátelé, je před námi ještě mnoho pracovních i životních etap, u nás v divadle rozdělených do divadelních sezón. Přejme si hodně vzájemné radosti již v té příští.

Eliška Finková

OBSAH:

5/ Problém v dobrém divadle
7/ Jak se zrodil Labyrint
12/ Amundsen kontra Scott
14/ A do třetice všeho...
16/ Princezna Turandot
18/ Labyrint světa a ráj srdce
20/ Poznámky k inscenacím
23/ Fenomén Drak
25/ Beuys was here!
26/ Festival
27/ Přehled sezóny

Problém* v dobrém divadle

MICHAL ZAHÁLKA

(* – problém v dobrém slova smyslu)

Ačkoliv se inscenace, která byla první premiérou DRAKovské sezony 2014/15 a zároveň první premiérou, kterou tu připravili Tomáš Jarkovský a Jakub Vašíček (dále J + V) už jako členové uměleckého vedení, jmenuje Amundsen kontra Scott, nevypráví příběh o prvně jmenovaném, tedy o chrabrém Norovi, který přes všechna příkoří zvítězí (byť i tak bychom jistě ten příběh mohli vyprávět). Jejím hrdinou je Robert Scott, který přes všechnu snahu prohrál. Hned na začátku inscenace dostane paní Scottová zprávu o smrti svého manžela. Scottův příběh se potom zpětně dozvídáme ze stránek jeho dochovaného deníku, který si vdova čte u stolku. Od začátku je tedy zřejmé, že příběh směřuje ke chmurnému konci, ale přesto inscenace nepůsobí bezútěšně. Příběh hradeckého Scotta je příběhem souboje tak trochu bláhového nadšenectví s namachrovaným profesionálem, příběhem o tom, že snaha může být cenná bez ohledu na výsledek, a (pro mě asi v první řadě) oslavou lehké nepraktičnosti. To všechno mi dnes, kdy je právě na úspěšný výsledek zaměřen nejen duch doby, ale (zdá se mi) i řada dětských příběhů, připadá cenné, a v jistém smyslu je to příznačné pro všechny tři inscenace, které J + V v DRAKu dosud připravili.

Pozor: příznačné nikoliv ve smyslu, že by ty inscenace nebyly úspěšné, naopak. Jen se mi ona lehká nepraktičnost pojí s dalšími tématy, o nichž jejich inscenace hovoří, a také s jejich divadelní estetikou. V DRAKu i mimo něj si totiž pánové rádi staví překážky, a to jak co do námětu (příklad za všechny: příběh o tom, jak česká malost rozložila nevinného indiána Červuiše, ve stejnojmenné inscenaci Športniků), tak co do jevištního tvaru. Inscenace J + V nemívají učesaný způsob vyprávění ani uhlazené výtvarno. I Amundsen kontra Scott, kde to všechno vypadá ještě vesměs jednoduše (vyprávění obstarává četba z deníku, výtvarně se místy vysloveně čaruje), má v sobě několik docela prudkých obratů v používaném divadelním kódu, od činohry přes „hankovoříškovskou“ stínohru a magnetické loutkové divadlo zpátky k činohře, která ale místy (třeba ve scénách se stanem či letící a posléze zamrzající vlajkou) umí být výsostně loutková.

A pokud jde o ty náměty: Čím je „problémový“ námět Amundsena, to jsme si už řekli, ale zrovna tak nesnadný je příběh o necitelné Turandot, s nímž si musíme nejdřív nějak (racionálně?) poradit, abychom se s ním mohli sžít. Relativně nejvíce po srsti jdou tři klasické české pohádky, které najdeme v inscenaci A do třetice…, ale stejně: jak to je třeba s tím podvodem a trestem ve Třech přadlenách? V úhrnu je to zřejmé: divadlo, jaké J + V dělají v DRAKu, je divadlo, které staví překážku nejen svým tvůrcům, ale i divákovi, a tím pro ně i pro něj dělá obrovskou službu. Dovolíte-li úkrok stranou: jedna moje kamarádka režisérka, která se ve své tvorbě věnuje především současné dramatice, má takovou teorii, kterou se pokusím příliš nedesinterpretovat. Říká, že spousta lidí má dojem, že divadlo není pro ně nic zajímavého, proto, že si představu o divadle tvoří z těch nejviditelnějších vzorků, z bulvárních komedií v soukromých divadlech a Feydeauových frašek v reprezentativních městských scénách. Že kdyby zjistili, že divadlo umí také pojmenovávat nějaké problémy, které se jich týkají, byli by do něj chodili – a že je jich třeba daleko víc než těch, kvůli kterým se všichni ti Feydeauové hrají. Je to nejspíš hodně optimistické tvrzení, ale něco na něm jistě bude – a právě dnešní mladí diváci DRAKu už tuší, že divadlo s problémy být může a snad i má.

S tím naprosto přesně souzní i jediná DRAKovská inscenace sezony 2014/15, která vznikla mimo tvůrčí dílnu J + V, tedy Labyrint světa a ráj srdce Dominiky Špalkové, Tomáše Žižky, Ondro Spišáka a řady dalších, o nichž se ostatně v téhle ročence jistě dočtete jinde. To je divadlo pozoruhodné už jen tím, jak je nemožné ho interpretovat v celku po jediném zhlédnutí; ze všech nabízených možností jsem si pro svou pouť za průvodce zvolil novomanžele, posléze se (jak si s půlročním odstupem vzpomínám) nejvíc na-

chomýtl ještě k velitelům armády a možná trochu neprofesionálně, zato s velkým potěšením taky proseděl notný čas na baru u písní Jiřího Bulise. Ovšem ta s vlídným a postupně až křečovitým úsměvem podávaná zpráva o tom, co všechno je na světě špatně, byla předána, i když člověk viděl jen zlomek z toho všeho, co se během té krátké chvíle v divadle odehrálo. Nemluvě už o tom, že investovat takové množství tvůrčí energie a nápadů do zdánlivě příležitostného projektu, který by divák musel absolvovat snad při všech reprízách, aby ho úplně vstřebal, to je to bytostně (zdánlivě) nepraktické počínání, o kterém už byla řeč. Zcela zaslouženě vedlo jak k velkému diváckému zájmu, tak k nezanedbatelnému kritickému ohlasu a ocenění – nejen pro Labyrint, ale i pro celou práci divadla.

Sluší se poznamenat, že když si se mnou Tomáš Jarkovský domlouval tenhle příspěvek, kladl mi na srdce, že neobjednává paján a abych jen nechválil. Mně ale v tomhle textu nešlo o recenzní studii o jednotlivých inscenacích: to bych se patrně byl zmínil přinejmenším o tom, že si úplně nepotrpím na zjednodušené atributy „asijskosti“, s nimiž se pracuje v Turandot (jakkoliv vkusně), a naopak bych byl chválil jednotlivé inscenační hříčky a práci souboru. (Dovolím si jen podělit se o to, že jsem měl velký zážitek z neokázalého herectví Václava Poula v roli Roberta Scotta i ze způsobu, jakým Johana Vaňousová ostře buduje svou Turandot.) Šlo mi tu o zachycení jakéhosi společného jmenovatele, díky kterému je mi práce Divadla DRAK blízká. Abych tedy tak trochu pro formu zopakoval již řečené: přes všechny rozdíly v přístupech je DRAKovský repertoár uplynulé sezóny kompaktním celkem – jednoduše řečeno je to divadlo s problémem.

S poděkováním (nejen) za ty problémy
a přáním krásné sezony příští.

Michal Zahálka
překladatel
a (t.č. nepraktikující)
divadelní kritik

Jak se zrodil Labyrint

DOMINIKA ŠPALKOVÁ

Výchozí teze

Divadlo nevzniklo ze slova „dívat se“, ale z „odiva“, neboli div, zázrak. / Divadlo má reagovat na podněty z přítomnosti. / Umění účasti je ve středu pozornosti. / Dočasnost a snaha o dočasnost je důležitá. / Divadlo jako živé umění, ne divadlo jako muzeum nebo skanzen. / Událost, která nabízí pohled ven i dovnitř.

Prvotní stimul

Mezinárodní institut figurálního divadla a budova Labyrintu. „Všechny hlavní větve, které má mít, vyhání strom ze svého kmene hned v prvních letech, takže později není třeba nic jiného, než aby rostly. S člověkem je tomu zrovna tak: Na začátku záleží všecko.“ (J. A. Komenský)

Podnětem ke vzniku inscenace Labyrint světa a ráj srdce, byl záměr navázat na aktivity Mezinárodního institutu figurálního divadla, který v Divadle DRAK založil v roce 1993 Josef Krofta. Když jsem v roce 2010 přišla do Divadla DRAK, byla nově otevřena budova Labyrintu (rekonstrukcí objektu bývalých kasáren), kde vzniklo muzeum loutek, interaktivní laboratoř a studiová scéna. S výhledem do budoucna však bylo zřejmé, že využití původní „pevné“ instalace jednoho dne naplní svůj účel a uspokojí poptávku návštěvníků. A aby se nestalo sice estetickým leč mrtvým místem, bude potřeba prostoru najít smysluplný obsah, rozžít jej zevnitř prostřednictvím tvorby tak, aby diváci měli důvod se do něj vracet a znovu jej objevovat. Zároveň bylo důležité najít souvislost se „starou budovou“ Divadla DRAK a propojit oba provozy, aby se takříkajíc staly „dvěma komorami jednoho tepajícího srdce“.

Současné dění v moderních uměleckých institucích v Evropě jednoznačně směřuje k otevírání se veřejnosti, reagování na aktuální umělecké i společenské otázky, tendencím k propojování umění a vzdělávání, otázkám diváctví a dalším aktuálním tématům. Na to bychom měli podle mého názoru v českém kontextu reagovat přehodnocováním poslání a náplní uměleckých institucí, které čerpají dotace z veřejných prostředků. Veřejné divadelní instituce oproti komerčním divadlům by měly být výjimečné nejen svou kvalitou a nepodbízivostí za účelem zisku, ale také snahou o hledání a nalézání specifických látek a nových forem, které ještě společnost nepřijímá jako většinové. Neustále přinášet i do divadla pro děti a mladé lidi témata, která zatím nejsou ověřená, hrát si, zkoušet, experimentovat, vyvolávat polemiku. Nepřizpůsobovat se dobovému vkusu či zajetým tendencím. Jan Dvořák říkal: „Jen střetáváním, tříbením názorů vzniká pohyb a další vývoj.“ A právě navázání na vize Jana Dvořáka, Josefa Krofty a dalších významných tvůrců, kteří působili v Divadle DRAK, vnímáme jako podstatné.

V prvních letech provozu budovy Labyrintu jsme realizovali v jakémsi testovacím procesu prostřednictvím jednotlivých grantem podpořených projektů „pilotní“ vzdělávací a experimentální programy a zároveň cíleně vyhledávali možnosti navázání spolupráce s dalšími subjekty. V Labyrintu se během čtyř let uskutečňovaly výtvarné, hudební a herecké workshopy (pod vedením herců Divadla DRAK), různé typy komentovaných prohlídek, výukové a edukativní programy (Loutky místo učebnic – pro děti MŠ a 1. stupně ZŠ ve spolupráci s pedagogickou fakultou UK Praha a KVD DAMU), scénografické workshopy (ve spolupráci s KALD DAMU) během mezinárodních setkání divadelních škol Gaudeamus Theatrum. Dále jsme poskytli zázemí rezidencím zahraničních tanečníků, studentům KALD DAMU pro vznik jejich ročníkové inscenace, uskutečnili jsme guerillovou sérii přednášek Performing identity (ve spolupráci s katedrou angličtiny Univerzity HK), poskytli jsme zázemí pro pořádání přehlídek amatérského divadla a uspořádali řadu jednorázových akcí pro veřejnost např.: Workshop light designu ve spolupráci s Institutem světelného designu, koncerty apod. Povzbudil se tak zájem veřejnosti o jiné než očekávané produkce běžného divadla pro děti. Navíc se v Labyrintu vytvořila nová pozice divadelní lektorky, která již druhým

rokem vytváří a realizuje nejrůznější typy a formy edukativních programů. Prostor se začal zabydlovat a proměňovat, složení účastníků i návštěvníků se rozvrstvilo.

Přípravy projektu Labyrint světa a ráj srdce

„Umění myslet je vidět ideje, jak rostou z kořenů až k plodům." (Ana Mendieta)

Myšlenka inscenování Komenského díla Labyrint světa a ráj srdce zrála v přípravách více než dva roky. Pro konkrétní spolupráci na inscenaci jsem oslovila scénografa Tomáše Žižku a režiséra Ondreje Spišáka, se kterými jsem pracovala již v minulosti a jejichž kombinace tvůrčích přístupů mi přišla podnětná a výjimečná. K látce jsme přistupovali nejprve mapováním a zkoumáním materiálů Komenského života i díla, hledali jsme jeho aktuální přínos pro současnost a také souvislost jeho osoby s místem – Divadlem DRAK, budovou Labyrintu, městem Hradec Králové, regionem východních Čech, ale i s evropským myšlenkovým kontextem. Proto jsme podnikli studijní cestu do Amsterodamu, Naardenu a také do katedrály v Chartres, kde se nachází jeden z nejznámějších labyrintů. Důležité bylo setkání a putování po místech, kde se Komenský ukrýval ve východních Čechách s prof. Vladimírem Mikešem (část zaznamenaného rozhovoru byla publikována v knize T. Žižky a R. Schmelcové Ostrovy poznání), korespondence s bývalým ředitelem Muzea v Hradci Králové o vztahu Komenského k městu a jeho možnému pobytu zde, nebo se správcem památníku J. A. Komenského v Bílé Třemešné, který nám zase poodhalil skutečnosti ohledně Komenského úkrytů při útěku po situaci na Bílé Hoře.

Z důvodu lepší srozumitelnosti pro cílovou diváckou skupinu - děti od 11 let – jsme se v inscenaci rozhodli vycházet z překladu Labyrintu světa a ráje srdce pro 21. století. Stanovený věk 11 let jsme od počátku vnímali jako zásadní období, kdy se děti začínají konfrontovat s porozuměním světu i sobě samým. Nastává pro ně chvíle, ve které budou muset učinit důležitá rozhodnutí, která ovlivní jejich další cestu životem. Motiv obrácení, který Komenský ve svém díle zpracoval, je pro začínající „náctiletý" věk důležitým zážitkem. Překonání nihilismu je velkou životní událostí. Bylo tedy přirozené, že jsme postavu poutníka v Labyrintu určili samotným divákům.

Našim výkladem, který jsme chtěli převést do divadelní scénické podoby, byl konflikt a drama člověka, který v „domově" zbloudil, zoufal si, aby nakonec našel rozřešení a pravý domov u sebe – v sobě. Základním inscenačním klíčem pak byla výchozí dispozice šesti stavů (stav řemeslníků, manželský, vojenský, vládců, učenců, duchovních), které jsou v Labyrintu světa a ráji srdce popisovány. Scénograf Tomáš Žižka navíc na základě původní rytiny Komenského v originálním vydání knihy shledal tyto stavy paralelní s dispozicí jádra města Hradce Králové. Nebo že by to byla mystifikace? V každém případě Tomášova představa, že Komenský v Hradci Králové skutečně byl a samotné město Hradec Králové mu bylo předlohou pro Labyrint světa a ráj srdce, byla pro dramaturgii inscenace značně dynamickou úvahou.

Divadlo jako událost – umění účasti

„Divadlo nám dokáže poskytnout prostor, kde můžeme naplnit svoji nejtajnější tužbu naladit se na ostatní." (Pipilotti Rist)

Pro svůj záměr jsme potřebovali najít odpovídající apelativní scénickou podobu. Režijně–dramaturgická koncepce nevychází z dějové kauzality, ale z vnímání divadla jako události v určitém prostoru, místě a v určité časové dispozici (dobu repríz jsme proto vymezili pouze na pět týdnů). Nejblíže naší představě bylo tzv. imerzivní divadlo, což je specifický typ divadelní tvorby, která kombinuje výtvarné instalace a divadelní situace a nabízí divákovi celistvý interaktivní prožitek v „jiném světě". Sama jsem tento typ divadla viděla poprvé v Londýně před dvěma lety v podání souboru Punch drunk.

Bylo pro nás velmi podstatné dát dohromady takové divadelní společenství, které si vytvoří vzájemnou vazbu a bude se navzájem inspirovat. Kromě herců Divadla DRAK jsme tedy oslovili další osobnosti, které pracují autorsky a pro které mohla být náležitost k jednotlivým stavům zajímavou tvůrčí výzvou. Myslím, že se

tento záměr podařilo naplnit: Matija Solce, Ján Sedal, Jiří Kohout, Jiří Kniha, Lucie Bulisová, Jan Svoboda a Anna Hrnečková přinesli právě tento mimořádný přístup a osobní zaujetí. Herci Divadla DRAK zase nabídli svou vysokou profesionalitu a ochotu vykročit mimo zkušenost běžného provozu hraní a zkoušení.

Na scénáři jsme spolupracovali s dramaturgyní Marií Novákovou, která měla s imerzivním divadlem zkušenosti díky inscenaci Golem na pražské Štvanici a důkladně se věnovala textové stránce inscenace. Základem postupu tvůrčího týmu byla cesta otevřené dramaturgie a týmové spolupráce se všemi aktéry projektu. Zabývali jsme se kompozičními principy, strukturou inscenace a souběžností dějů a herním plánem jednotlivých postav, stavů, vztahů a dějových linek.

Hledání výrazu současného divadelního jazyka za využití nových médií, vyústilo v budování události, která pracovala s prostorovými vztahy aktérů i diváků a zkoumala tak možnost participace i interakce s akcentem na samotný akt události. Výrazné zastoupení výtvarného elementu inscenace v podobě scénografických instalací umožňovalo proměnu obrazu. Divák se tak díky těmto okolnostem mohl dostávat v průběhu představení do nezvyklých systémů a konstelací vztahů i konfrontace s prostorem. Scénické pole události, které zahrnovalo stejně jako vědomé i intuitivní prvky a odkazy, tak směřovalo k divákovu vnímání jedinečnosti příběhu, který si na začátku vybral a který sledoval a spolutvořil. Subjektivita aktérů, vzájemné jednání postav v situacích a jejich tělesná přítomnost v bezprostřední blízkosti diváků, kteří měli transparentní masky, tak umocňovala záměr události.

A proč tento typ události právě v Divadle DRAK a Mezinárodním institutu figurálního divadla? Tomáš Žižka řekl: „Loutka v dnešním kontextu už není loutkou, ale je to kód, výtvarná metafora a svět kolem nás je plný jiných znakovostí. Tou znakovostí může být práce s materiálem, s objektem, s novými médii."

Závěr?

„Reagování pozorovatele je stejné jako reagování umělce. Pravým polem umění je reagování pozorovatele na umění." (Agnes Martin)

Projekt Divadla DRAK Labyrint světa a ráj srdce na pět týdnů kompletně proměnil prostory původní budovy a budovu přilehlého Labyrintu. Zaznamenal ohlas u divácké i odborné veřejnosti. Na inscenaci pracovalo téměř 50 lidí a její koncepce se připravovala dva roky. Po dobu projektu byla uzavřena expozice v Labyrintu pro veřejnost a i ostatní provoz divadla byl přizpůsoben potřebám inscenace. Těsně před uzavřením Labyrintu, o kterém jsme dali vědět prostřednictvím médií, jsme zaznamenali rekordní návštěvnost. V průběhu pěti týdnů se odehrálo 23 repríz inscenace, které navštívilo přes 2000 diváků z řad žáků, studentů a veřejnosti. Budovu Divadla DRAK a přilehlého Labyrintu jsme při projektu využili doslova od sklepa až po půdu, scénograficky jsme je kompletně proměnili a otevřeli veřejnosti. Přidanou hodnotou pro diváky byla příležitost v roli poutníků objevovat i skrytá zákoutí divadla, která za běžného provozu nemají šanci navštívit. Každý z diváků si mohl zvolit vlastní cestu a zažít jiný příběh. Kam se v Labyrintu vydal, bylo jen na jeho vlastním rozhodnutí. Tento koncept, kdy jsou diváci zcela obklopeni hereckou akcí a volně se pohybují v prostoru, vedl diváky k aktivitě a také následnému sdílení svého zážitku s ostatními návštěvníky.

Po celou dobu byl projekt dokumentován, byly sbírány divácké ohlasy a vše bylo postupně zveřejňováno na speciálním blogu www.labyrintsvetaarajsrdce.net, který zůstával spuštěn i po derniéře projektu. Na blogu byly informace a podklady s inscenací související a také záznam projektu studentů Univerzity Hradec Králové, kteří pod vedením Jana Suka mapovali jednotlivé stavy Komenského Labyrintu světa přímo v reálném prostoru historického jádra Hradce Králové. Sami diváci měli na blogu možnost vyjádřit se, sdílet svůj zážitek, napsat vzkaz tvůrcům. V rámci Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů proběhly ozvěny projektu ve formě dokumentující výstavy a k celému projektu připravujeme ještě katalog a interaktivní film.

Divadlo DRAK, Hradec Králové / J. A. Komenský, D. Špalková, T. Žižka, O. Spišák: Labyrint světa a ráj srdce / Režie: Ondrej Spišák, scénografie: Tomáš Žižka, kostýmy: Dragan Stojcevski, hudba: Dva, scénář a dramaturgie: Marie Nováková, Dominika Špalková / Hráli: Lucie Bulisová, Tereza Dvořáčková, Anna Hrnečková, Dušan Hřebíček, Filip Huml, Jiří Kniha, Jiří Kohout, Václav Poul, Ján Sedal, Luděk Smadiš, Matija Solce, Jan Svoboda, Johana Vaňousová, Redy Vávra nebo Štěpán Lustyk, Jiří Vyšohlíd, Milan Žďárský / Premiéra 21. 3., derniéra 17. 4. 2015 v Divadle Drak v Hradci Králové.

Amundsen kontra Scott

T.JARKOVSKÝ / R.F.SCOTT / J.VAŠÍČEK

Dobrodružná inscenace o cestě za snem.

Roku 1910 se britský námořník a polárník Robert Scott vydal na cestu za svým životním snem, dobytím jižního pólu. Na zastávce na Novém Zélandu ho však čekal lakonický vzkaz od dalšího vyhlášeného dobyvatele polárních krajin, Nora Roalda Amundsena: „Jedu na jih, s úctou Amundsen." Tím byl pomyslně odstartován závod o prvenství na místě ležícím kdesi daleko v nehostinné pustině. Na místě, které je ničím uprostřed ničeho…

Naše inscenace vypráví příběh Scottovy cesty tak, jak ji zaznamenal ve svém strhujícím deníku, a je poctou jedné velké porážce. „Nemám už vůbec žádné zásoby. Sklad je vzdálený jen jedenáct mil, ale za celý týden jsem se nemohl ani hnout ze stanu, protože venku stále zuří blizzard. Myslím, že už nemůžu doufat v žádné zlepšení. Jsem stále slabší a slabší, vytrvám však až do konce. Už nemůže být daleko… Bohužel, myslím, že už nebudu moci psát…Probůh, pečujte o naše pozůstalé!"

„Drahá Kathleen, chtěl bych Ti jen říct, že přes veškerou smůlu, která nás tu zastihla, neumírám zhrzený. Nechovám zášť ani vůči Amundsenovi, který nás na naší cestě předběhl a připravil mě tak o můj velký sen. Někdo musel být první. Nelituji ani bolesti a útrap, které jsem tu musel snést, protože byly bohatě vyváženy tím, že jsem je snášel ve společnosti těch nejryzejších lidí, které jsem kdy mohl potkat. Oč lepší to bylo než lenošit doma… Lituji jen toho, že tě nechávám samotnou. Víš, že jsem tě vždycky miloval. Nebyl jsem nejspíš moc dobrým manželem, snad tedy budu aspoň dobrou vzpomínkou."

Hrají:
Ivana Bílková
Barbara Humel
Filip Huml
Václav Poul
Jiří Vyšohlíd
Milan Žďárský
Pavel Černík

Režie: Jakub Vašíček
Dramaturgie: Tomáš Jarkovský
Scéna a loutky: Kamil Bělohlávek
Kostýmy: Tereza Vašíčková
Hudba: Ondřej Müller

Technika: David Ledvinka,
Miloš Zlobický, Lukáš Marek
Světlo: Filip Poskonka, Jan Čipčala
Zvuk: Jiří Tulach

Vyrobily dílny Divadla Drak:
Jiří Bareš, Michaela Kudelková,
Štěpán Uherka, Tereza Dvořáčková

Délka představení 60 min.
Inscenace je určena divákům od 9 let.

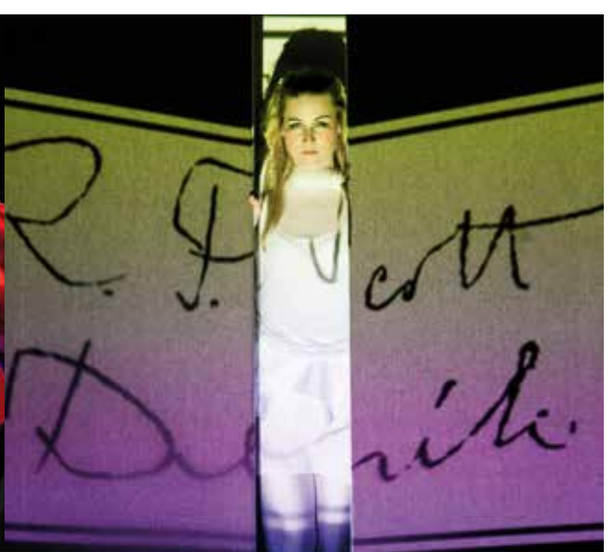

A do třetice všeho...

T. JARKOVSKÝ / J. VAŠÍČEK

O třech přadlenách. Otesánek. Obušku, hýbej se! Tři pohádky, jak je vypráví starý orchestrion.

Po výletech mezi indiány či do cirkusového zvěřince se Divadlo Drak obrací zpět k lidové klasice. Z inscenace A do třetice všeho... se dozvíte, že bez práce nejsou svatební koláče, že kdo přespříliš rozmazluje svoje děti, ten riskuje, že jimi bude sněden, a že krást se opravdu, ale opravdu nevyplácí. Moudrost a půvab klasických pohádek se tu navíc snoubí s magií loutkového divadla, romantikou starých hracích skříní a nenahraditelnou energií živé hudby.

Inscenace A do třetice všeho... je určena nejmenším divákům a vychází z klasických pohádek, jak je zaznamenali Karel Jaromír Erben, Božena Němcová a další. Inspiruje se slavnou tradicí lidového loutkového a jarmarečního divadla či fenoménem kramářské písně a hledá pro ně nové, současné výrazové prostředky. Trojici příběhů, ve kterých magická trojka hraje trojnásobnou roli, tak budeme vyprávět podobně, jak to lidoví loutkáři dělají už po staletí. A přece jinak...

Hrají:
Petra Cicáková
Barbara Humel
Filip Huml
Pavel Černík

Režie: Jakub Vašíček
Dramaturgie: Tomáš Jarkovský
Scénografie: Kamil Bělohlávek
Hudba: kolektiv

Světla a zvuk: Jan Čipčala
Technika: Pavel Černík

Vyrobily dílny Divadla Drak:
Jiří Bareš, Michaela Kudelková,
Štěpán Uherka, Tereza Dvořáčková

Délka představení 50 min.
Inscenace je určena divákům od 3 let.

Princezna Turandot

T. JARKOVSKÝ / J. VAŠÍČEK

Na motivy staré perské pohádky a divadelní hry Carla Gozziho.

Princezna Turandot - dcera čínského císaře – neví, co je láska, a za žádnou cenu se nechce vdávat. Vymíní si proto na otci, aby uzákonil krutou podmínku pro všechny její nápadníky. Kdo chce princezninu ruku, ten musí uhodnout tři její hádanky, jinak bude o hlavu kratší. A hlavy padají a padají, protože Turandot je zatraceně chytrá. Je však také moudrá? A co může vzejít z jejího setkání s českým Honzou, který se také zařadil do zástupu nápadníků a tím i čekatelů na (téměř) jistou smrt?

Příběh kruté a pyšné princezny Turandot zřejmě jako první zpracoval perský básník Nízámí již ve 12. století. Prostřednictvím sbírky pohádek Tisíce a jedné noci se pak dostal i do Evropy, kde jej typickými prvky commedie dell'arte okořenil Carlo Gozzi. Po něm se tímto příběhem nechala inspirovat i řada dalších evropských autorů v čele s Friedrichem Schillerem či Bertoltem Brechtem. Nejvíce ho však zřejmě proslavil Giacomo Puccini, který na jeho motivy zkomponoval věhlasnou stejnojmennou operu. I české loutkové divadlo ovšem již má na kontě přinejmenším jednu jeho originální verzi, a sice legendární libereckou inscenaci Markéty Schartové Turandot Ukrutnice z osmdesátých let minulého století. A nyní se příběh čínské princezny objevuje i na prknech Divadla Drak.

Režie:
Jakub Vašíček
Dramaturgie: Tomáš Jarkovský
Scénografie: Tereza Venclová
Hudba: Jiří Vyšohlíd

Hrají: Jan Popela
Luděk Smadiš
Johana Vaňousová
Radomil „Redy" Vávra
Jiří Vyšohlíd

Projekce: David Ledvinka
Technika: Roman Pěnička
David Ledvinka
Světlo: Filip Poskonka
Zvuk: Jiří Tulach
Vyrobily dílny Divadla Drak:
Jiří Bareš, Michaela Kudelková,
Štěpán Uherka, Tereza Dvořáčková

Inscenace je určena divákům od 6 let.
Délka představení 60 min.

Labyrint světa a ráj srdce

J.A.KOMENSKÝ

„Nevěřte všemu, co se vám k věření předkládá: Zkoumejte vše a přesvědčujte se o všem sami!“ (Jan Amos Komenský)

Labyrint světa a ráj srdce J. A. Komenského, stěžejní filozofické dílo českého humanismu, je i po dlouhých staletích podobenstvím překvapivě aktuálním. Poutník, který se vydává do světa, aby jej poznal a našel v něm své místo, jako by popisoval naši každodenní zkušenost.

V Komenského podobenství Labyrintu světa a ráje srdce se na pět týdnů promění celá budova Divadla Drak a přilehlého Labyrintu. Diváci se v tomto imaginativním světě budu moci svobodně pohybovat a stejně jako poutník na vlastí kůži poznávat a zažívat rozličné stavy a řády, hrad Fortuny a snad i Ráj srdce. Každý bude moci zvolit vlastní jedinečnou cestu Labyrintem se všemi jeho lákadly, pastmi, slepými uličkami i tajnými poklady. Inscenace spojí Komenského myšlenky s rysy naší současnosti. Mladým divákům tak nabídne nepřikrášlený pohled na dnešní svět dospělých, varuje je před jeho nástrahami, pomůže jim dívat se a vidět, rozpoznávat falešná znamení a nepřehlížet ta pravá.

Výjimečný interaktivní divadelní projekt Labyrint světa a ráj srdce spojuje divadlo, výtvarnou instalaci, výstavu a společenskou hru. Je určen především dospívajícím dětem, které jsou ve věku, kdy vydávání se na pouť světem, hledání uplatnění a místa ve společnosti, stojí poprvé před nimi jako velká otázka a důležité životní rozhodnutí, které může ovlivnit jejich další vývoj a směřování.

Námět a koncepce: Dominika Špalková,
Tomáš Žižka, Ondro Spišák
Režie: Ondro Spišák
Scénář a dramaturgie: Dominika Špalková,
Marie Nováková
Scénografie: Tomáš Žižka

Hrají: Dušan Hřebíček, Filip Huml,
Jiří Kniha, Jiří Kohout, Václav Poul,
Ján Sedal, Luděk Smadiš, Matija Solce,
Jan Svoboda, Johana Vaňousová,
Redy Vávra, Milan Žďárský

Poznámky k inscenacím

TOMÁŠ JARKOVSKÝ

Amundsen kontra Scott

Téma Scottovy neúspěšné, potažmo Amundsenovy úspěšné výpravy je přitažlivé z několika úhlů pohledu. První by se dal označit jako komparativní. Na jeho základě si lze například klást otázku po hranici mezi úspěchem a neúspěchem. Dá se vůbec definovat, je možné ji aspoň zpětně označit? Vedeni tímto záměrem, mohli bychom sledovat konkrétní reálie a jednotlivé odlišnosti v přístupech oněch dvou velikánů historie polárních výprav, které se ostatně opravdu lišily od základu a stály proti sobě v ostrém kontrastu, a na jejich základě se pokusit o obecnější odpověď. Do jaké míry lze úspěch či neúspěch ovlivnit, od kterého okamžiku již člověku nezbývá než připustit, že jeho další osud už závisí jen na vrtkavé přízni štěstěny, či kdy a za jakých okolností dokáže ten, kdo o něco usiluje či usiloval nahlédnout, že mu v cestě stojí některé z jeho vlastních předchozích pochybení. Takový přístup by jistě nebyl bez zajímavosti a naše úvahy se také velmi dlouho ubíraly tímto směrem. Jeho rezidua lze ostatně v inscenaci vysledovat.

V první řadě (a je třeba připustit, že v tomto ohledu nejspíše poněkud matoucím způsobem) k němu odkazuje samotný její název. Dále se odráží ve výtvarném zpracování kostýmů, které se realisticky nepřipodobňují ke skutečným polárnickým výstrojím, ale groteskně akcentují právě odlišnost mezi oběma výpravami (Amundsen oblečený jako vrcholový sportovec orientovaný výhradně na výkon versus trio britských polárníků zachovávajících si i v extrémních podmínkách jistou eleganci, důstojnost a esprit). Tato polarita se pak již odvozeně projevuje i ve ztvárnění dvou ženských postav stojících vně příběhu či spíše nad ním, totiž černé vdovy Scottové, která nás prostřednictvím deníku po zesnulém manželovi s celou historií seznamuje, a bílé nevěsty Antarktidy, jež se nechává dobývat svými nápadníky s rozmarností, která dokáže zabíjet. V neposlední řadě pak tomuto konfrontačnímu pojetí konvenuje i klíčová věta-rozbuška, již v souladu se skutečností pronese ke Scottovi v úvodu inscenace (a obdoba této situace se pak v repeticích vrací) jeho soupeř: „Jedu na jih, s úctou Amundsen!“

Na příběh těchto legendárních výprav je ale také možné se podívat prizmatem doby, v níž se odehrály. Doby, která na jednu stranu patří nevratně minulosti, na druhou stranu ji však charakterizuje cosi, co se v lidských dějinách cyklicky vrací a zase ustupuje. Období konce 19. a začátku 20. století je přece typické entusiasmem a optimismem, s nímž lidstvo nadšené nebývalým technickým a vědeckým pokrokem hledělo na své vlastní možnosti a vstříc své zářné budoucnosti. Nic se nezdálo nemožné (když ne hned, pak v blízké budoucnosti) a jakkoli tehdejší technické možnosti mohou být dnešníma očima nazírány s notnou dávkou shovívavosti, onu bezmeznou důvěru v poznání a pokrok můžeme našim předkům leda závidět. I proto s sebou v naší inscenaci tahá postava Bowerse neforemný a těžký fotoaparát a s nelíčenou vášní dokumentuje klíčové okamžiky výpravy či krásu polární záře.

Všechny výše naznačené myšlenkové konstrukce nicméně v našich očích rychle zbledly před strhující autenticitou Scottových deníkových zápisů. Tento výsostně subjektivní záznam boje jednoho člověka s nepřízní osudu či důsledky vlastních – nepojmenovaných – chyb si nás zcela podmanil. Na jednotlivých stránkách odhaluje velikost lidí, kteří se ani v těch nejzazších momentech nezpronevěřili sami sobě, kterým ani nejtěžší prohra jejich života nevzala hrdost a víru ve smysluplnost jejich počínání, kteří na své cestě vytrvali až do hořkého konce fakticky i v metafyzickém smyslu. Nepřísluší mi hodnotit, co z toho se ve výsledku podařilo přenést také na jeviště. V každém případě však platí věta, již si Scott do deníku zapsal na samém konci své pouti: „Oč lepší to bylo, než lenošit doma!“

A do třetice všeho...

Divadlo Drak má ve své tradici pravidelné návraty k estetice tradičního lidového loutkového či jarmarečního divadla, stejně jako uvádění klasických pohádkových titulů. Inscenace A do třetice všeho... proto byla od počátku zamýšlena jako náš příspěvek k této tradici. Naším cílem bylo inscenovat klasické pohádky moderními, současnými prostředky, aniž bychom je však nějak násilně ohýbali či přepracovávali, nebo dokonce aktualizovali. V literární či spíš dramaturgické rovině jsme se proto rozhodli zůstat věrni všemu, co považujeme pro lidovou pohádku za charakteristické, ať už jde o spektrum vystupujících postav (včetně těch nadpřirozených), nekomplikovanost děje, jednoduchost motivací, či volbu jazykových prostředků typických pro tento druh vypravěčství. Stejně tak i pro zamýšlené původní písně, jež měly od počátku tvořit nedílnou součást struktury inscenace, jsme od počátku počítali se zřetelnou a rozpoznatelnou inspirací lidovými písničkami.

Strukturálně inscenaci organizuje magické číslo tři. Tři herci vypravují-hrají tři klasické pohádky, ve kterých (jak už to u klasických pohádek bývá) má trojka svou nezastupitelnou úlohu. Vše se navíc odehrává na scéně, již tvoří jediný centrální objekt, který se opět skládá ze tří komponentů naskládaných vertikálně na sebe. Jestliže jsme totiž chtěli spojit tradiční způsob vyprávění s moderními inscenačními prostředky, hledali jsme především výtvarné vyjádření pro toto spojení. Výchozí inspirací se nám tak stal steampunk. Styl, který konstituuje právě kontrastní symbióza starého s novým. Scénograf Kamil Bělohlávek proto pro inscenaci navrhl již zmíněný objekt složený ze tří rozličných elementů. Jeho základ tvoří oprýskané pianino, na něj je ve druhém patře umístěna stará skříňka, a ve třetím patře vše korunuje stylizovaný štít s ciferníkem. Vše ostatní, včetně loutek, rekvizit, ale i kostýmů herců pak tento centrální objekt výtvarně dotváří tak, aby celek působil jako hrací skříň. Tu vidíme v úvodu mrtvou, strnulou a zaprášenou, jako jakousi zapomenutou muzeální kuriozitu. Stačí však jediné otočení velkým železným klíčem a vše se dá do pohybu.

Dramaturgie inscenace se podřizuje režijnímu a scénografickému řešení, s čímž souvisí i volba vyprávěných pohádek (Tři přadleny, Otesánek a Obušku, hýbej se!). Ty jsou vybrány tak, aby především umožňovaly rozehrát celou scénu a využít všech jejích možností od těch na první pohled zjevných, až po ty nejpřekvapivější, kdy se například pomocí jednoduchých prostředků dokáže najednou celý objekt proměnit v nenasytného Otesánka a přímo před našima očima spolykat nebohé herce. Všechny tři pohádky nicméně pojí také jednotné téma, či klíčový motiv, jímž je moment nápravy, respektive jsou za tímto účelem mírně dramaturgicky upraveny. Línou Aničku tak tři kouzelné kmotry přivedou k pracovitosti, v případě Otesánka dojde k nápravě jeho adoptivních rodičů (sic!), a do třetice všeho končí pohádka o Obušku nápravou hned několikanásobnou.

Princezna Turandot

Příběh kruté čínské princezny má své kořeny někde u perského básníka 12. století Nizámího, později se dostal i do sbírky pohádek Tisíc a jedna noc. Tady ho zřejmě objevil Carlo Gozzi, který si ho vzal za námět pro svou hru. Tak se poprvé proslavil i v Evropě. Pro nás se pak stala Gozziho hra východiskem k tvorbě vlastního scénáře.

Je třeba připomenout, že Gozzi byl spolu s Carlem Goldonim zřejmě nejvýznamnějším reformátorem italského divadla commedie dell'arte. Zatímco Goldoni tendoval k realismu, Gozzi naopak ve svých hrách akcentoval fantaskní prvky a snad právě proto často zpracovával pohádkové náměty. Oběma je však společné nakládání s tradičními typy příslušejícími právě původní italské komedii. Jinak tomu není ani u Turandot, kde tak ovšem dochází k pozoruhodnému zesílení motivu cizinectví. Ten sám hraje v příběhu čínské princezny důležitou roli, neboť jejím klíčovým nápadníkem a hlavním mužským hrdinou, protihráčem Turandot, není žádný z jejích krajanů, nýbrž tatarský princ Kalaf (toho času ovšem na útěku a vystupující inkognito). Vedle toho však Gozzi ve svém stylu do příběhu přivádí ještě jiné cizince, skupinku tradičních komických typů, kteří zde vykonávají službu a mohou celý děj glosovat z pozice tehdejších současných Evropanů ocitnuvších se na čínském císařském dvoře.

My jsme se rozhodli tento motiv dále zesílit a zároveň zpřehlednit. Dvojí cizinectví se nám zdálo rozmělňovat lákavý základní kontrast mezi uzavřeným světem Číny (bez ohledu na tom jak moc tato divadelní Čína odpovídá našim představám o té skutečné, čí dokonce přímo jí), která má své rituály, své zvyklosti a obyčeje, a příchozím odjinud, který může na tato specifika narážet, ale zároveň – protože jimi sám není svázán – může také postavy uvězněné v tomto světě vyvést ze slepé uličky, pokud se do ní dostanou. A protože jsme se rozhodli i v ostatních ohledech usilovat o maximální zjednodušení Gozziho košatého, a podle našeho názoru povýtce i poněkud rozvleklého příběhu, dospěli jsme postupně k jednoduchému konceptu, který z Gozziho předlohy vychází jen velmi volně, inspiraci jeho motivy však přesto nezapře.

„Naše" Čína je nečasová, eklekticky pracuje s tradičními i současnými asociacemi, zjevně ji však charakterizuje výše uvedené – ritualita spojená zároveň s jistou strnulostí, uměřenost a uzavřenost do sebe. Tuto Čínu reprezentují císař Altoum, jeho dcera Turandot, a pak ještě Lipo a Tofu – dvojice pobočníků, kteří na principu mistra a žáka příběhu slouží. Více nám krom epizodního vystoupení dětského pěveckého sboru Švejču-žou netřeba. V takto zjednodušené Číně se pak odehrává obdobně zjednodušený příběh. Ten v hrubých obrysech odpovídá předloze, nicméně akcentuje především Turandotinu osamělost, z níž pramení její neochota (a v podstatě strach) poddat se jakémukoliv citu. Zde hraje důležitou roli motiv počítače, jeden z klíčových scénických principů inscenace. S počítačem Turandot sdílí svou samotu (a my ji jeho prostřednictvím objevujeme), zároveň se však ve hrách, které Turandot hraje, zrcadlí její záměry a hnutí mysli. V jiné rovině je pak počítač dalším konstituujícím prvkem „naší" Číny, neboť je řešen jako obdoba tradiční čínské stínohry. V tomto základním aranžmá se příběh odehrává, až do momentu, kdy uvízne na mrtvém bodě. Turandotiny hádanky jsou pro nápadníky příliš složité, Císař své slovo zrušit nemůže, situace tedy – jakkoli s ní žádná z postav nemůže být spokojená – nemá řešení.

A to je čas pro příchod hrdiny odjinud. Tím je Evropan, nám navíc mimořádně blízký, k tomu pro pohádku (a Princezna Turandot je pohádkový příběh) typický. Jedná se o českého Honzu, který vyrazil na vandr do světa. Vzezření takřka ladovského s kuráží, jež snese srovnání s nejlepšími vzory (sám se v jednom momentu vyzná z obdivu k princi Bajajovi). Honza nám jednak přináší další, nový kontrast mezi exotickou pohádkou o kruté princezně a českými pohádkami, za kterých vzešel on, především má ale potenciál, aby neřešitelnou situaci vyřešil. Svou bezprostředností a energičností sice vnese na jeviště poněkud chaos, zároveň ale také přinese osvěžení, které zbývajícím postavám i inscenaci samotné vlije novou krev do žil. Díky svému nekomplikovanému, přímočarému uvažování, které bychom mohli označit za onen pověstný „selský rozum" dokáže (pravda za vydatné pomoci buchet od maminky, které i jinak mají svou nezastupitelnou úlohu) uhádnout zaumné hádanky, na nichž si jeho předchůdci vylámali zuby. A co je vůbec nejdůležitější, má také šanci získat si Turandotinino srdce. Je přece tak jiný než všichni ostatní…

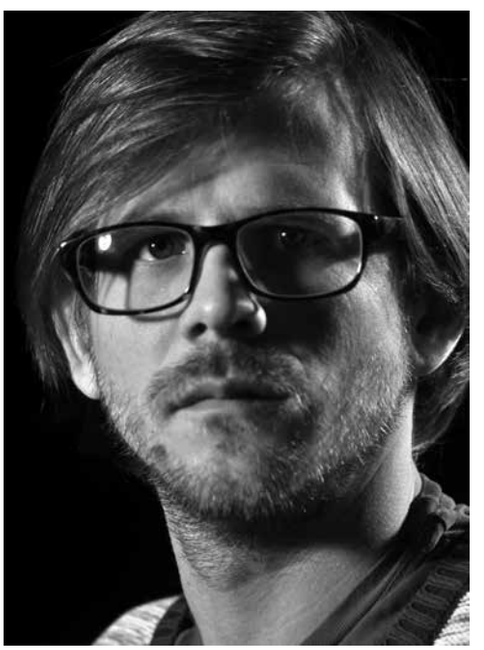

Fenomén Drak

Naše divadlo se blíží k významnému milníku své existence, neboť v roce 2018 oslaví 60. výročí založení. Za tu dobu má na kontě mnoho legendárních inscenací, dosáhlo světového věhlasu a působila v něm celá řada mimořádných osobností. Tyto skutečnosti nás inspirovaly k vytvoření cyklu komponovaných vzpomínkových večerů, který jsme nazvali Fenomén Drak. V uplynulé sezoně jsme uspořádali tři takové večery a další budou následovat až do vyvrcholení, jímž budou samotné oslavy výročí.

Dramaturgii cyklu hned v úvodu ovlivnila smutná zpráva o úmrtí naší někdejší kolegyně a dlouholeté členky souboru Libuše Bogostové. Vůbec první z těchto večerů jsme proto věnovali jí. Zazněly písně z inscenací, ve kterých účinkovala, a pouštěly se také ukázky z nich. Další večer se pak konal 17. listopadu, a proto jeho tématem ani nemohlo být nic jiného než události a inscenace spjaté se sametovou revolucí a jejím průběhem v královehradeckých divadlech. Diváci měli možnost shlédnout úryvky ze záznamu diskuse konané na jevišti tehdejšího Divadla Vítězného února (neboli Klicperova divadla) mezi zástupci obou profesionálních hradeckých scén a představiteli tehdejšího establishmentu, či ukázky inscenací, které buď přímo souvisely s revolučními časy (Strakonický dudák), nebo měly zřetelný politický nádech (legendární Píseň života). Třetí večer byl pak zasvěcen režiséru Janu Bornovi, který v Draku působil na přelomu osmdesátých a devadesátých let. Opět zazněly písně z jeho inscenací a bylo možné shlédnout úryvky z jejich záznamů (Zpívej, Klaune!, Kráska a zvíře, Mystéria Buffa).

Se svými vzpomínkami vedle pamětníků z řad diváků a současných členů Divadla Drak přispěla také celá řada hostů, kteří jsou s Drakem neodmyslitelně spjati, ať už se jedná o bývalou ředitelku Janu Dražďákovou, prof. Josefa Kroftu, prof. Petra Matáska, Jana Bornu, někdejšího dlouholetého člena souboru Zdeňka Říhu a další.

BEUYS WAS HERE

CALL BOYS AND GIRLS

Beuys was here!

Divadlo Drak v rámci Mezinárodního institutu figurálního divadla připravilo výstavu Beuys was here! (22. 10. – 13. 12. 2015), která byla věnovaná principům tvorby jednoho z nejvlivnějších umělců 20. století německého perfomera Josepha Beuyse (1921 – 1986). Jeho konceptuální dílo zakotvené v sociální filozofii a antroposofii vrcholí v rozšířené definici umění tzv. sociální skulptury, ke které se hlásí i Divadlo Drak a jeho Mezinárodní institut.

Pro Beuyse byla v tvůrčím procesu rozhodující svoboda, byl přesvědčen, že umění nevzniká jen v rukou malířů, sochařů atd., ale je procesem kreativního myšlení v jakémkoliv oboru. V umění a lidské kreativitě spatřoval kreativní kapitál a „jedinou evoluční sílu". K uvedení Beuysovy tvorby přispěl i fakt, že v prosinci 1942 tehdy devatenáctiletý Beuys přijel do Hradce Králové, aby ve zdejším školicím středisku Luftwaffe pokračoval ve výcviku palubního radiotelegrafisty. Autor, který se zúčastnil těžkých bojů na frontě a byl se svým letadlem sestřelen na Krymu, nakonec zásadně přispěl k reflexi viny německé společnosti ve vztahu ke 2. světové válce.

Kurátorka výstavy Radka Schmelzová představila principy Beuysovy tvorby jako laboratoř, ve které Adéla Součková a Tomáš Žižka formou pracovních tabulí, koláží a světelných projekcí rozpracovali jeho sociální skulpturu. Performerka a výtvarnice Adéla Součková, absolventka pražské Akademie výtvarných umění a drážďanské Hochschule für Bildende Kunste se ve své tvorbě vyjadřuje prostřednictvím malby a grafiky i objektů a instalací. Scénograf a performer Tomáš Žižka se věnuje zejména umělecké tvorbě v netradičních prostředích a situacích, filmové, dokumentační a audiovizuální tvorbě.

V Divadle Drak se výstavou Beuys was here! definuje nový výstavní prostor, jehož smyslem je vytvořit mezioborovou komunikační platformu zastřešenou Mezinárodním institutem figurálního divadla, kde by se mohli setkávat nejen divadelníci, ale i výtvarníci, hudebníci a jiné tvůrčí profese z Česka i zahraničí.

Výstava „Beuys was here!" zahájila čtyřdílný pilotní cyklus výstav; po ní byl představen mezioborový studentský projekt KNOWtilus. Dne 21. března 2016 bude zahájena v pořadí třetí výstava IN TY MYTY, která je věnovaná intimitě, původ slova odvozuje z latinského intimus = vnitřní, skrytý před zraky jiných. Poslední projekt spadá na svátek dětí 1. 6. 2016 a představuje ho interaktivní výstava DADA určená dětem a také dadaismu, který tento rok slaví sto let od svého vzniku v roce 1916.

Festival

Posledních deset dní sezóny patřilo již tradičně mezinárodnímu festivalu Divadlo evropských regionů, přesněji již jeho 21. ročníku. V jeho drakovské části se za tu dobu odehrálo na 50 produkcí umělců z 10 zemí světa, které shlédlo přes 5000 diváků.

Hostitelské Divadlo Drak během prvního víkendu představilo své umělecké výsledky uplynulé sezóny, odehráli jsme reprízy inscenací Amundsen kontra Scott a A do třetice všeho…, v premiéře jsme představili Princeznu Turandot a vernisáží otevřeli výstavu fotografií dokumentujících unikátní krátkodobý projekt, Komenského Labyrint světa a ráj srdce. Po oba festivalové víkendy se také konala již tradiční Dračí pouť, jejíž program vedle rodinného centra Amátka tentokrát zajišťovalo Studio Damúza. To pro rodiny s dětmi připravilo výtvarné dílny, interaktivní atrakce a inscenace pohádek, včetně premiéry Perníkové chaloupky, která byla následně oceněna jako druhá nejlepší česká loutková inscenace uplynulého roku. Vrcholem víkendových poutí pak i přes nepřízeň počasí byla plenérová představení inscenace Play souboru Cirk La Putyka.

Významného prostoru se v programu dostalo výrazným loutkářským osobnostem. Své inscenace tu představili zahraniční hosté Gyula Molnár, Ariel Doron a Bernd Ogrodnik. Slovinskému loutkáři Matijovi Solcemu, který v Čechách ani v Draku cizincem tak úplně není, patřilo celé jedno festivalové odpoledne završené večerním koncertem s kapelou Fekete Seretlek. Svůj unikátní projekt, cyklus pěti inscenací Sto roků Karkulky pak přivezla Mirka Bělohlávková.

Festivalová dramaturgie také již tradičně věnuje velkou pozornost nezávislé a alternativní scéně. To se v letošním ročníku odrazilo například ve spolupráci s Tancem Praha, díky které jsme mohli festivalovému publiku představit novinky z oblasti tanečního a pohybového divadla. Jednalo se o Karneval Zvířat Barbory Látalové, inscenaci Simulante Bande taneční skupiny Verte Dance a Animal Exitus souboru Spitfire Company. Umělecká skupina Handa Gote vystoupila s projekty Svěcení jara, inspirovaným původním hudebním dílem Igora Stravinského, a Safírová hlava. Další profilový den byl věnován divadlu Buchty a loutky a jeho čtyřem inscenacím pro děti i dospělé. Ten vyvrcholil mimořádným koncertem světoznámé kapely Už jsme doma, která je s tímto divadlem spřízněna.

Vedle představení tradičních festivalových hostů, jimiž jsou Naivní divadlo Liberec a Divadlo Alfa Plzeň, jsme hostili i několik zahraničních souborů: Theatre Mukamas z Finska, Mesebolt Bábszínház Magamura z Maďarska, italský soubor La Baraca, nitranské Staré divadlo Karola Spišáka či Loutkové divadlo Sofia. Mimořádnou událostí pak bylo představení inscenace The Table věhlasného britského souboru Blind Summit Theatre, který představuje absolutní světovou špičku. Českému publiku se představil vůbec poprvé a jeho účast patří mezi jednoznačné vrcholy všech ročníků festivalu.

Vedle jednotlivých představení, koncertů, křtů a vernisáží byla součástí festivalu opět i rezidence studentů KALD DAMU, stejně jako další ročník projektu mezinárodního setkání studentů GAUDEAMUS, kdy se vedení workshopu tentokrát ujal holandský tanečník a režisér Frank van den Ven. Studentské aktivity navíc letos ještě završil mezioborový projekt Tomáše Žižky Knowtilus.

Divadlu Drak se tak opět podařilo návštěvníkům nabídnout náhled na současné podoby loutkového a alternativního divadla. A věříme, že jsme zároveň dokázali vytvořit jedinečnou atmosféru a zázemí pro vzájemné sdílení a souznění pro všechny účastníky festivalu, účinkující i diváky.

Přehled sezóny

Premiéry sezóny

Amundsen kontra Scott – 11.10.2014
A do třetice všeho… – 17.1.2015
Labyrint světa a ráj srdce – 21.3.2015
Princezna Turandot – 19.6.2015

Mezinárodní spolupráce

The EPKE (European Puppetry Knowledge Exchange) – účast v mezinárodním projektu podpořeném z grantu EU Culture – LGL Ljubljana, NUKU Tallin, Divadlo Drak – dvouletý projekt.

Projekt stavěl na fenoménu loutkářského řemesla v kontextu evropského kulturního prostoru. Jeho náplní byla realizace uměleckých workshopů a rezidencí, vytvoření inscenace a účast na festivalech partnerů – DD se zúčastnilo festivalu v Tallinu a Ljubljani, probíhaly výměnné workshopy a rezidence.

Mezinárodní institut figurálního divadla

V červnu 2015 proběhla ve Studiu rezidence studentů KALD DAMU k nastudování inscenace „WOLVES“ s premiérou při festivalu Gaudeamus Theatrum 2015.

Vzdělávací programy

Divadlo Drak pokračuje v pravidelném uvádění interaktivních vzdělávacích programů pro školy. Kromě stálé nabídky programů proběhlo s úspěchem také několik programů vytvořených přímo na míru konkrétní skupině a jejím požadavkům. Programy nabízejí účastníkům možnost seznámení se s divadlem a profesemi, které k němu patří. Mají přispět k rozvoji osobnosti návštěvníků, jejich kreativity, probouzení fantazie, rozvíjení citlivosti vnímání a emoční inteligence, zlepšování komunikačních dovedností a podporu celkové kulturní gramotnosti. Za vytváření, vedení i celou koncepci vzdělávacích programů je zodpovědná divadelní lektorka.

Programů se účastní žáci mateřských, základních, středních i vysokých škol, spolupráce byla navázána také s organizacemi tělesně i mentálně postižených dětí a občanů.

V červnu 2015 proběhla první úspěšná spolupráce s UHK, která v prostorách muzea loutek realizovala závěrečné praktické zkoušky studentů pedagogické fakulty formou interaktivního motivačního programu. UHK i Divadlo Drak mají zájem ve spolupráci pokračovat i v dalších letech.

V rámci neustálé snahy o efektivní komunikaci a úzkou spolupráci s učiteli byl v listopadu 2015 uspořádán odborný seminář pro učitele základních škol s názvem Jak se dívat na divadlo, zaměřený na metody přípravy žáků na divadelní představení a jeho následné reflexe. Divadlu byla pro tento program udělena akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

LAB – dramatický kroužek pro středoškoláky při Divadle Drak – lektorem herec divadla a absolvent PF Filip Huml. Úspěšná reprezentace divadla na celostátních přehlídkách amatérského divadla.

Festivaly vlastní

V červnu 2015 proběhl XXI.ročník mezinárodního divadelního festivalu „Divadlo evropských regionů“ a IV. ročník Gaudeamus Theatrum / Mezinárodní setkání uměleckých škol: DAMU, VŠMU Bratislava, NADU Varšava – pod vedením Franka van de Vena.

Účast na festivalech v ČR v sezóně 2014/2015

Letní Letná / Praha – Celetná – Přehlídka ke světovému dni divadla pro děti a mládež / Ostrava – Divadlo bez bariér 2014 / Budějská Thálie / Praha – Minor - Přelet nad loutkářským hnízdem /

Praha – Divadlo Rokoko – Festival vánočních her Spolupráce s divadlem La Fabrika a Ta Fantastika – projekt Děti v divadle / Divadelní Flora Olomouc – Poslední trik Georgese Méliése / Sbírka motýlů – Nové Město na Moravě – Poslední trik Georgese Méliése / Mateřinka Liberec – A do třetice všeho…

Zahraniční zájezdy v sezóně 2014/2015

Polsko – Klodzko – Černošská pohádka / Slovinsko – Ljubljana – festival „Lutke 2014" - Poslední trik G.M. / Bulharsko – Montana – partnerské město Hradce Králové - Sofie – Poslední trik, tzv. balkánská tour – 10denní zájezd, podpora MK – zahraničního odboru, součástí výstava české loutky – zapůjčené loutky i z Divadla Drak / Polsko Toruň – festival „Spotkania" - Poslední trik G.M. / Španělsko – Madrid – Teatralia - Poslední trik Georgese Méliése / Polsko – Wroclav - Poslední trik Georgese Méliése / Slovensko – Nitra – A do třetice všeho… / Izrael – Jerusalem - Poslední trik Georgese Méliése

Ceny

Poslední trik Georgese Méliése / Výroční cena Divadelních novin – Dušan Hřebíček za herecký výkon sezóny bez ohledu na žánry za titulní roli, Jiří Havelka a Marek Zákostelecký v kategorii Loutkové a výtvarné divadlo / Cenu ERIK za nejlepší loutkářskou inscenaci sezóny / Hlavní cenu festivalu v polské Toruni na festivalu „Spotkanie" herecký výkon, režie, hudba / Výroční ceny Hradce Králové / Dušan Hřebíček – Laureát Hradecké múzy za rok 2014 / Jiří Vyšohlíd – Primus inter pares

Nominace na Cenu Divadelních novin v kategorii Loutkové a výtvarné divadlo – Dominika Špalková, Tomáš Žižka, Ondrej Spišák – za námět a koncepci inscenace Labyrint světa a ráj srdce. V říjnu 2015 cena udělena.

Koncerty

Jelení loje, Rudy Linka, kapela ZRNÍ, Dragon´s Brew, Skupina DVA, Terne Čhave, Michal Pavlíček + Monika Načeva

Ostatní činnost

Fenomén DRAK – v říjnu 2014 byl zahájen nový projekt komponovaných večerů významných momentů, témat a osobností Divadla DRAK / Scénické čtení s Arnoštem Goldflamem, herci Klicperova divadla a Divadla Drak „Hrůza v Brně" / Vystoupení herců při slavnostním podpisu memoranda ke 150. výročí bitvy u Hradce Králové / Vyhlášení Talentu královéhradecké kultury za rok 2014 / MODE: Komenský – v souvislosti s projektem Labyrint světa a ráj srdce uvedena inscenace vytvořená dětmi od 9 do 13 let – stejné téma protikladnou optikou – pohled dětí na svět rodičů a učitelů

Divadlo Drak úzce spolupracuje s hradeckými MŠ, ZŠ, ZUŠ, gymnázii, UHK / společné akce s RC Amátka / Vítání občánků – ve spolupráci s Městem Hradec Králové / DRAK čte dětem – v rámci cyklu Celé Česko čte dětem – pravidelná odpoledne, kdy herci divadla a jejich hosté četli úryvky ze svých oblíbených knih.

Akce, pro které divadlo poskytlo prostory a technické zázemí (pronájmy), nebo se podílelo umělecky: Divadlo Drak v rámci Týdne knihoven – pořadatel Knihovna města HK / Jazz goes to Town – jazzový festival, pořadatel Martin Brunner / Učíme se příběhy – vzdělávací projekt / Noc divadel / Katedra ruštiny UHK – inscenace / Športniki / Benefiční večer – pořadatel Prostor Pro / Song fest – Vítání roku ovce / Listování - Gottland / AUDIMAFOR – celostátní soutěžní přehlídka amatérského divadla, pořadatel Impuls / Mezikrajová přehlídka OTEVŘENO – pořadatel Evropské centrum pantomimy Neslyšících / Muzejní noc / Láskyplné Pas de deux – básně MUDr. Jindřicha Tošnera s doprovodem Blues G / Východočeská loutkářská přehlídka – Dětská scéna (Impuls HK) / PRKNA – festival hudebního divadla studentských souborů – pořadatel Hudební mládež ČR / Entrée k tanci – pořadatel HKVS s.r.o. - spolupráce s Unií výtvarných umělců HK

Od dubna do června u nás svou tříměsíční stáž absolvovala slovinská studentka dramaturgie z Fakulty umění na Univerzitě v Lublani Nika Švab. Jako asistentka režie spolupracovala na tvorbě inscenace Princezna Turandot.

Z deníku Niky Švab: „30. 6. 2015 Mám sbaleno. Zítra opouštím Hradec a vracím se zpátky domů. Vyzvednout mě přijela máma, protože si chce prohlédnout, kde jsem žila, a projít si město. Zašly jsme na oběd do Černého koně, vyrazily na procházku po městě, nakoupily nějaké dárky, a pak jsme se vrátily pro mé věci. Potom jsem se šla rozloučit do divadla, což bylo velmi emocionální. Trochu jsem plakala. Nedokážu dost přesně vyjádřit, jak jsem šťastná, že jsem tuhle stáž absolvovala, jak jsem vděčná za příležitost spolupracovat tu s tak laskavými, vřelými a talentovanými lidmi. Určitě se sem zase někdy vrátím, i kdyby to mělo být jen na návštěvu. Budu asi potřebovat více času, abych si opravdu uvědomila, že ty tři měsíce jsou definitivně pryč. Ten čas utekl až příliš rychle…“

Přišli / Odešli

Se začátkem sezóny nastoupil do divadla nový umělecký šéf a režisér Jakub Vašíček, spolu s dramaturgem Tomášem Jarkovským. Oba jsou absolventi oboru režie na Katedře alternativního a loutkového divadla DAMU, kde studovali v ateliéru Ivana Rajmonta a Jana Borny. Ještě během studií jako autorský tandem nastudovali pro Naivní divadlo Liberec vlastní hru Neklan.cz aneb Ze Starých pověstí českých. V dalších letech pak opakovaně spolupracovali jak s Naivním divadlem (Velbloud, ryba, slepice aneb Námořnická historie; Biblické příběhy), tak s dalšími divadly u nás i v zahraničí. Byli či jsou pravidelnými hosty v plzeňském divadle Alfa (Hamleteen, Ostře sledované vlaky, Spadla klec! aneb První případ podporučíka Vitáska), v pražském Minoru (Perníková chaloupka, Jak kohouti obarvili svět aneb Magoři dětem), v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích (Tom Sawyer, Vyhnanci a vyděděnci, Sto roků prázdnin) nebo ve slovinském Mariboru (?Zakaj, Cyrano!). Vedle toho mají ještě vlastní nezávislé divadlo Športniki, které s několika dalšími spolužáky z pražské DAMU spoluzaložili v roce 2011. Jejich inscenace obdržely řadu cen na různých mezinárodních festivalech. V Draku poprvé pracovali v roce 2013, kdy zde pohostinsky nastudovali inscenaci Ikaros.

Se závěrem sezóny opustil soubor Dušan Hřebíček, jehož členem byl v letech 2012 – 2015. Za tuto krátkou dobu stihl účinkovat v bezpočtu inscenací (např. Ikaros, Hej, Mistře!, 24. Října 1942, U kanónu stál, Zlatovláska podle M. D. Rettigové a další), jeho bezpochyby nejvýraznějším počinem se však stalo ztvárnění titulní role v inscenaci Poslední trik Georgese Méliese, za něž získal Cenu Divadelních novin 2014 za nejlepší herecký výkon sezony bez ohledu na žánr. Dušan Hřebíček přijal od nové sezony angažmá v činohře ND Brno. Nadále však bude s Divadlem Drak spolupracovat jako host.

K 30. 6. 2014 se s Drakem také rozloučila dlouholetá referentka majetkové správy a později barmanka Věra Mazánková. V divadle pracovala od roku 1980.

Zemřeli

24. srpna zemřela v 66 letech po krátké těžké nemoci Libuše Bogostová, loutkoherečka a dlouholetá členka Divadla Drak. V našem divadle působila v letech 1973 – 2007 a strávila tu tak celou profesionální kariéru. Na jevišti Draku ji mohli diváci vidět jako Sněhurku, Popelku, Esmeraldu v Prodané nevěstě, Elsu v Písni života, Dorotku ve Strakonickém dudákovi a mnoha dalších rolích.

15. března zemřel po delší nemoci náš dlouholetý jevištní mistr pan Jaroslav Hudousek. V Draku pracoval v letech 1966–1998 a po odchodu do penze zůstal jeho pravidelným návštěvníkem. Jaroslavu Hudouskovi bylo 75 let.

18. března zemřel po dlouhé nemoci režisér, autor, pedagog, umělecký šéf, výrazný a obdivovaný talent, inspirátor neklidu v každých stojatých vodách, vůdčí osobnost nejen českého ale i světového loutkového divadla, prof. Josef Krofta.

Josef Krofta se narodil 30. března 1943 v Uherském Hradišti, v letech 1962-66 studoval na divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze, kde ho ovlivnil jak činoherní režisér František Štěpánek, tak zakladatel loutkářské katedry Erik Kolár a Emil Radok. Krátce působil ve studiu Československého rozhlasu v Českých Budějovicích a tam také přijal angažmá v Malém divadle (1968-71). Na výzvu tehdejšího ředitele divadla DRAK Jana Dvořáka přešel do Hradce Králové v roce 1971, aby v novátorské linii tohoto divadla nejen pokračoval, ale pomohl mu postupně vybudovat světovou slávu a ohlas.

Vytvořil vzácně soudržný a inspirující tým s Petrem Matáskem, Jiřím Vyšohlídem a celým souborem divadla. Spolupracoval či hostoval v řadě českých divadel například v Divadle Spejbla a Hurvínka, Krajském bábkovém divadle v Banské Bystrici, divadle Alfa v Plzni, Naivním divadle v Liberci, ve Studiu Beseda DVÚ v Hradci Králové i jinde a režíroval na řadě světových scén v zahraničí (Polsko, Finsko, Austrálie, Dánsko, Norsko, Francie, Israel, Japonsko aj.). Výčet jeho inscenací, které se staly pro vývoj jedné z linií českého divadla zásadní a mnohdy rozhodující je nesmírně bohatý, inspirující a mluví dodnes sám za sebe. Jsou to především inscenace Princezna s ozvěnou, Kytice, Jak se Petruška ženil, Enšpígl, Popelka, Jánošík, Máj, Šípková Růženka, Unikum - Dnes naposled, O Sněhurce, …na Candida, Zlatovláska, Pastýřka putující k dubnu, Sen noci svatojánské, Píseň života, Prodaná nevěsta, Královna Dagmar, Pinocchio, Babylonská věž, Mor na ty vaše rody, Jak si hrají tatínkové a další…

Zásadním způsobem ovlivnil proměnu loutkářské katedry DAMU po listopadu 1989 na katedru alternativního a loutkového divadla, přičemž jednak do pedagogického procesu vnesl své zkušenosti a zkušenosti souputníků, kteří obdobně jako Josef Krofta otevírali další možnosti vývoje divadla, a jednak otevřel studijní proces impulsům alternativních výbojů ze světa, jejichž konkrétní poznávání se revolucí otevřelo. Působil také jako zahraniční proděkan fakulty. Řada dnes již uznávaných mladých tvůrců se hlásí k tomu, že jsou Kroftovi žáci. Prosadil se též jako filmový režisér (O statečném Vladislavovi a věrné Elišce, Jak to bylo, dědečku), a režisér televizních záznamů některých vlastních inscenací.

Josef Krofta byl osobností, která svou tvorbou, fantazií, postoji a energií ovlivňovala divadelní svět a v posledních letech též svět místní samosprávy, když působil jako náměstek primátora v Hradci Králové pro kulturu a sport.

2014/15 Summary

PREMIERES
Amundsen kontra Scott / Amundsen x Scott / 11. 10. 2014
An adventurous production about following your dream. It is the year 1910 and the British seafarer and polar explorer Robert Scott has left on a trip to follow his lifelong dream, reaching the South Pole. But a terse telegram from another renowned conqueror of arctic lands, the Norwegian Roald Amundsen, awaits him at a stopover in New Zealand: "Beg leave to inform you Fram proceeding Antarctic, Amundsen." This is considered to be the beginning of the race to be the first to reach a place lying somewhere far away in an inhospitable wasteland, a place that is nothing in the middle of nowhere... Our production tells the tale of Scott's journey as it was recorded in his thrilling diary and it is a tribute to one great defeat. The fate of Robert F. Scott is proof that even he who loses can still remain unvanquished.

A do třetice všeho… / Third time's a charm… / 17. 1. 2015
The Three Spinners. Otesánek. The Moving Staff! Three fairy tales, as told by an old orchestrion. The production Third Time's a Charm... is meant for the youngest audiences and is based on classic fairy tales as recorded by Karel Jaromír Erben, Božena Němcová and others. It is inspired by the celebrated tradition of folk puppet and fair theatres and the phenomenon of cantastoria, while looking for new, modern methods of expression for them. Thus we will be telling the trio of tales, in which the magic number three plays a triple role, similarly to how folk puppeteers have been doing it for centuries. But differently nonetheless...

Labyrint světa a ráj srdce / Labyrinth of the World and Paradise of the Heart / 21. 3. 2015
"Don't believe everything you are asked to believe: Examine everything and come to your own conclusions about everything!" J. A. Comenius' Labyrinth of the World and Paradise of the Heart, a philosophical landmark of Czech humanism, is surprisingly current even after all these centuries. It is as if the pilgrim, who goes out into the world to learn about it and to find his place in it, describes our day-to-day experiences. An exceptional interactive theatre project, Labyrinth of the World and Paradise of the Heart interweaves theatre, an art installation, exhibit and game. It is meant primarily for adolescent children, who are at the age where they are just setting out to see the world and look for their role and place in society, which is all a big question mark to them and an important decision that can influence their further development and direction in life.

Princezna Turandot / Princess Turandot / 20. 6. 2015
Based on an ancient Persian fairy tale and a play by Carlo Gozzi. Princess Turandot, the daughter of the Chinese Emperor, does not know what love is and does not want to get married under any circumstances. Thus she asks her father to ordain a cruel condition for all of her suitors. Whoever wants the hand of the princess has to guess three of her riddles otherwise he will lose his head. And the heads are rolling because Turandot is terribly clever. But is she wise, as well? And whatever will become of her meeting with the Czech lad Honza, who has also joined the ranks of her suitors and also therefore those for whom an (almost) certain death awaits?

INTERNATIONAL COOPERATION
The EPKE (European Puppetry Knowledge Exchange) – participation in an international project supported by an EU Culture grant – LGL Ljubljana, NUKU Tallin, Drak Theatre – a two-year project. The project was founded on the phenomenon of the puppetry craft in the context of the European cultural area. Its content was the implementation of artistic workshops and residencies, the creation of a production and participation in festivals held by the partners – Drak participated in the festivals in Tallinn and Ljubljana, plus workshop and residency exchanges took place. From April to July Nika Švab, a Slovenian student of dramaturgy from the Faculty of Arts at the University of Ljubljana, spent a three-month residency with us. She cooperated on the creation of the production of Princess Turandot as the Assistant Director.

INTERNATIONAL INSTITUTE OF FIGURAL THEATRE
In June 2015 the residency of students from the Department of Alternative and Puppet Theatre of the Academy of Performing Arts in Prague took place in the Studio to study the presentation of "WOLVES" with its premiere during the 2015 Gaudeamus Theatrum festival. The Beuys was here! Exhibition (22.10 – 13.12.2015) in Drak Theatre began a four-part pilot series of exhibitions, which defines a new exhibition space, the sense of which is to create an interdisciplinary communication platform under the auspices of the International Institute of Figural Theatre, which could be a meeting place not only for theatre professionals, but also artists, musicians and other creative professions from the Czech Republic and abroad. The exhibition was dedicated to the principles of creation by one of the 20th century's most influential artists, German performer Joseph Beuys (1921 – 1986). His conceptual work, anchored in social philosophy and anthroposophy, culminated in the expanded definition of the art of "social sculpture", which Drak Theatre and its International Institute also recognises. Exhibition Curator Radka Schmelzová introduced the principles of Beuys' work as a laboratory in which Adéla Součková and Tomáš Žižka developed his social sculpture in the form of work tables, collages and light projections.

EDUCATIONAL PROGRAMMES
Drak Theatre continued with the regular presentation of interactive programmes for schools. In addition to the regular offer of productions, several programmes that were tailored to a specific group and their requirements also took place successfully. The programmes offer participants the opportunity to get to know the theatre and the professions that comprise it. They should contribute to the development of the visitor's personalities, their creativity, the arousal of their fantasy, the development of their perceptual sensitivity and emotional intelligence, the improvement of their communication skills and the support of their overall cultural literacy. The theatre instructor is responsible for the creation, management and entire conception of the educational programmes.

INTERNATIONAL THEATRES OF EUROPEAN REGIONS FESTIVAL
The last ten days of the season belongs, traditionally, to the International Theatres of European Regions Festival, this year for the 21st time. During the Drak Theatre section artists from 10 countries performed in 50 productions seen by more than 5000 people over that period.

In addition to the introduction of the traditional festival guests, which were the Naive Theatre Liberec and Plzeň's Alfa Theatre, we also hosted several international troupes: Theatre Mukamas from Finland, Mesebolt Bábszínház Magamura from Hungary, the Italian troupe La Baraca, Karol Spišák's Old Theatre from Nitra and the Sofia Puppet Theatre. The presentation of "The Table" by the renowned British troupe Blind Summit Theatre, which is one of the top in the world, was an extraordinary event. It performed for a Czech audience for the first time and its participation ranked among the absolute high points of all the years of the festival.

Distinctive personalities from the world of puppetry received considerable space in the programme. Foreign guests Gyula Molnár, Ariel Doron and Bernd Ogrodnik presented their performances here. One entire afternoon of the festival belonged to the Slovenian puppeteer Matija Solce, who is no stranger to the Czech Republic or Drak Theatre, which culminated in the evening concert with his band Fekete Seretlek. Mirka Bělohlávková brought her unique project, a series of five performances of Little Red Riding Hood.

The festival programme traditionally dedicates considerable attention to the independent and alternative scene. This was reflected this year, for example, in the cooperation with the Tanec Praha Festival, thanks to which we could introduce the festival audiences to innovations from the area of dance and movement theatre, specifically to Barbora Látalová's Animal Carnival, a performance of Simulante Bande by Verte Dance and Animal Exitus from Spitfire Company. The Handa Gote art troupe performed their projects The Rite of Spring, inspired by an original musical composition by Igor Stravinský, and Sapphire Head. Another profile day was dedicated to the theatre Buchty a loutky and four of its performances for children and adults.

The 4th annual Gaudeamus Theatrum festival, an international meeting of art schools with the participation of the Theatre Faculty of Prague's Academy of Performing Arts, Bratislava's Academy of Performing Arts and Warsaw's NADU, also took place at the same time. This time Dutch dancer and director Frank van den Ven managed the workshop.

PARTICIPATION IN FESTIVALS IN THE CZECH REPUBLIC
Letní Letná / Prague – Celetná – Show for World Day of Theatre for Children and Youth / Ostrava – Theatre without Barriers 2014 / Budějská Thálie Award / Prague – Minor – One Flew Over the Puppeteer's Nest / Prague – Rokoko Theatre – Festival of Christmas Plays / Cooperation with La Fabrika and Ta Fantastika theatres – Children in Theatre project / Flora Theatre Festival Olomouc - Georges Méliès' Last Trick / Butterfly Collection – Nové Město na Moravě - Georges Méliès' Last Trick / Mateřinka Liberec – Third Time's a Charm…

INTERNATIONAL TOURS
Poland – Kłodzko – An African Fairytale / Slovenia – Ljubljana – "Lutke 2014" Festival - Georges Méliès' Last Trick / Bulgaria – Montana, Sofia – Georges Méliès' Last Trick, part of an exhibition of Czech puppets – lending of puppets from Drak Theatre / Poland – Toruń – "Spotkania" festival - Georges Méliès' Last Trick / Spain – Madrid – Teatralia – Georges Méliès' Last Trick / Poland – Wroclav - Georges Méliès' Last Trick / Slovakia – Nitra – Third Time's a Charm… / Israel – Jerusalem - Georges Méliès' Last Trick

AWARDS
Georges Méliès' Last Trick / Annual Divadelní noviny Theatre Awards – Dušan Hřebíček for best leading actor of season regardless of genre, Jiří Havelka and Marek Zákostelecký in Puppet and Art Theatre category / ERIK Award for best puppet production of the season / Main Award of festival in Toruń, Poland at "Spotkanie" festival for best actor, director, music / Annual Hradce Králové Award / Dušan Hřebíček – Laureate of Hradec Muse for 2014 / Jiří Vyšohlíd – Primus inter pares
Nominations for Divadelní noviny Theatre Awards in Puppet and Art Theatre category – Dominika Špalková, Tomáš Žižka, Ondrej Spišák – for story and conception Labyrinth of the World and Paradise of the Heart production. Award presented in October 2015.

OTHERS
The DRAK phenomena – in October 2014 a new project was begun – thematic evenings of significant moments, themes and personalities of DRAK Theatre.
We also continued in the tradition of regular concerts. The following bands performed on both stages: Jelení loje, Rudy Linka, ZRNÍ, Dragon´s Brew, DVA, Terne Čhave, Michal Pavlíček + Monika Načeva

MODE: Comenius – a performance presented in connection with the Labyrinth of the World and Paradise of the Heart project and created by children from 9 to 13 years of age – the same theme of an opposite view – the children's perspective on the world of their parents and teachers.

In addition to this, Drak Theatre continued with the cooperation with the city of Hradec Králové, with various educational institutions and non-profit organisations. It also contributed artistically to a wide range of other events or it provided them with technical support and facilities.

DEATHS
On 24 August Libuše Bogostová, puppeteer and longstanding member of Drak Theatre, died at the age of 66 following a short and severe illness. On 15 March longstanding Stage Manager Jaroslav Hudousek died following a long illness. On 18 March Director, Author, pedagogue, Artistic Manager, distinctive and admired talent, inspirer of turbulence in all standing water, a leading figure of the Czech and world puppet theatre, prof. Josef Krofta, died following a long illness.

MAGAZÍN DIVADLA DRAK A INSTITUTU FIGURÁLNÍHO DIVADLA / SEZÓNA 2014/15

Redakce: Eliška Finková, Dominika Špalková, Tomáš Jarkovský.
Foto: archiv divadla. Grafická úprava: Jindřich Max Pavlíček.
Vydává Divadlo Drak a Mezinárodní institut
figurálního divadla o.p.s.

www.draktheatre.cz